מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את סוגי כתבות המשנה ואת המבנה הייחודי של כל סוג
- לזהות מרכיבים חובה כמו מושג ספרותי, מקורות ודעה אישית
- לתרגל כתיבה בקול אישי או בקול דמות מתוך יצירה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה בסיסית - בחירה מרובה

1. ג – 200-400
2. ב – מושג ספרותי אחד
3. ב – דמות דינמית שעוברת שינוי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – טור דעה נכתב בגוף ראשון, כי זה הקול האישי של הכותב
2. נכון – כך נשמרת האמינות לדמות המקורית
3. לא נכון – צריך שינוי הדרגתי בטון שמשקף התפתחות

חלק ג' – השלמת מילה חסרה

1. נגדית
2. כרטיס
3. חושיים

חלק ד' – התאמת סוג כתבה למבנה שלה

1 – ב (עמדה אישית ברורה עם שני נימוקים מיצירות שונות)
2 – ד (5-7 שאלות שמתקדמות מהקל אל העמוק)
3 – א (רשומות עם שינוי הדרגתי בטון ותחושה)
4 – ג (תגובה לטענה אחת עם בקשה או הצעה בסוף)

חלק ה' – סידור שלבי כתיבת טור דעה לפי הסדר

1. פתיחה מסקרנת - שאלה או אנקדוטה
2. הצגת העמדה במשפט אחד ברור
3. שני נימוקים, כל אחד נשען על מקור מיצירה אחרת
4. התייחסות לעמדה הנגדית ודחייתה בנימוס

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. משפט חד שמציג שאלה או עמדה, בגוף ראשון, בלי הכללות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מושג ספרותי אחד, דעה אישית ולפחות שני מקורות, אורך 200-400 מילים
- טור דעה הוא עמדה עצמאית; מכתב למערכת הוא תגובה לכתבה קיימת
- יומן מסע, כי יש בו כמה רשומות לאורך זמן שמאפשרות להראות שינוי הדרגתי

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות כך שכל קבוצה מתרגלת סוג כתבה אחר ואז משווים תוצאות
- כדאי להביא דוגמה מהיצירה הנלמדת בכיתה ולבקש מהתלמידים לבחור סוג כתבה מתאים לה
- לפריט הפתוח השני אפשר להקדיש זמן נוסף בבית ולדון בכיתה בדוגמאות מוצלחות

דף תרגול: כתבות המשנה בעיתון הספרותי

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בעיתון הספרותי השיתופי כל חבר צוות כותב כתבת משנה אחת מסוג שונה: טור דעה, ריאיון, יומן מסע, מכתב למערכת או מדור עצות. לכל סוג כתבה יש מבנה, טיפים ופתיחי משפטים משלו.

בנק מילים: חושיים | כרטיס | נגדית

1 חלק א' – הבנה בסיסית - בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה מילים צריכה להיות כתבת משנה בערך?

א) 50-100 ב) 100-200 ג) 200-400

2. מה חובה שיהיה בכל כתבת משנה?

א) שיר מקורי ב) מושג ספרותי אחד ג) ציור

3. מה המיוחד ביומן מסע מבחינת סוג הדמות שמתאים לו?

א) דמות שלא משתנה ב) דמות דינמית שעוברת שינוי ג) דמות משנית בלבד

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בטור דעה אפשר לכתוב בגוף שלישי כמו מאמר אקדמי	☐	☐
2	בריאיון עם דמות, התשובות חייבות להיות נאמנות למה שידוע מהטקסט	☐	☐
3	ביומן מסע הטון צריך להישאר זהה מהרשומה הראשונה עד האחרונה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילה חסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. בטור דעה יש להתייחס לעמדה ה_____ ולדחות אותה בנימוס

2. בריאיון מומלץ להכין קודם '_____ דמות' עם תכונות, רצונות ופחדים

3. ביומן מסע חשוב לשלב פרטים _____ - מה רואים, שומעים ומריחים

4 חלק ד' – התאמת סוג כתבה למבנה שלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. טור דעה	___	**א.** רשומות עם שינוי הדרגתי בטון ותחושה
2. ריאיון עם דמות	___	**ב.** עמדה אישית ברורה עם שני נימוקים מיצירות שונות
3. יומן מסע	___	**ג.** תגובה לטענה אחת עם בקשה או הצעה בסוף
4. מכתב למערכת	___	**ד.** 5-7 שאלות שמתקדמות מהקל אל העמוק

5 חלק ה' – סידור שלבי כתיבת טור דעה לפי הסדר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	שני נימוקים, כל אחד נשען על מקור מיצירה אחרת
☐	התייחסות לעמדה הנגדית ודחייתה בנימוס
☐	הצגת העמדה במשפט אחד ברור
☐	פתיחה מסקרנת - שאלה או אנקדוטה

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט פתיחה אחד לטור דעה בנושא שבחרתם מתוך יצירה שלמדתם

כרטיס יציאה

מה חייב להיות בכל כתבת משנה, גם אם הסוגים שונים?

תנו דוגמה אחת להבדל בין טור דעה לבין מכתב למערכת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀